

S. Nsl. panev, p o n e v, ponjva, sartago, panvica ali panica; mrus. panovka.

Pasti.

O. Pasti - pada - eši je abire, cadere scr. pad ire; pasti - pasā - eši pascere, sūpasti, - pasati servare, o - pasti sę cavere scr. paç (spaç) lat. spec - ere, specio, specula.

S. Vsem skoraj rabi spas salus, spasilatelj salvator; čita se v briz. spom. Razun tega primerjate z njim glag. paziti attendere, — se cavere.

Pečali.

S. Ker govorim in pisarim pečati se, zakaj bi ne rabil stsl. pešti sę, pekā sę sollicitum esse, affligi, curae esse, pečali f. tristitia, cura rad. pek suff. čl; pečaliti contristare, - sę aegre ferre, pečalovati, pečalnik - lovnik, — lno — lovno, pečalstvo? —

Šolske stvari.

Iz številstva. Kako se otroci vadijo štetih. Ena. Koliko pečj je v šolski sobi? Koliko vrat vidite tukaj? Koliko glav imaš ti? Kaj imaš le po enkrat? (nos, čelo, vrat, usta, persi, trebuh, herbet.) To, kar le enkrat vidimo, štejemo in rečemo: en, eden, ena, ene.

Ta na tablo naredim eno čerto, — sedaj jo zbrisem; koliko čert vidite na tabli? Koliko čert je bilo poprej? Koliko sem jih zbrisal? »Ena od ena ostane nič«.

Janezek ima čertalnik, po poti ga zgubi; koliko čertalnikov je zgubil?

Jerici so mati dali lepo rudeče jabelko, pa ga kmali sné; koliko jabelk ima še?

Jurče ima en krajcar v žepu, pa kupi zanj češenj; koliko ima še krajcarjev v žepu?

Glejte, sedaj vam pokažem, kako se številka »ena« zapiše! Če hočes zapisati, kako reč ali stvar le enkrat, se naredi: »1«, n. pr.: Imam: 1 sold, 1 pero, 1 čertalnik, 1 »Abecednik« i. t. d. Znamenje za številko »1« je tanka navzgora in navzdolna debela čertica ali stebec. Ta številka kaže le eno reč ali stvar. Zato se pravi tej številki tudi »ena« ali »enklja«. Poiščite v knjižici, kje imate to številko!

Zapišite in zapomnite si to le pesmico (basen):

Po leti skerbnó
Se mravlja močnó
Za kruhek potila,
Na kupe nosila
Si hrano drobnó.

Kobil'ca čverčí,
Mar delat' ji ni,
O solcu vriskala,
Ni jenjati znala,
Le v petji živi.

Preglasno mravlja
 Pobara derzná:
 »Kaj ti pa ne spravljaš?
 Se le obotavljaš?
 Bo zima strašná!«

»Ti beba! kaj veš?
 Še tega ne vmeš:
 O kresu gre peti,
 Veselo živeti
 Braniti ne smeš.«

Natora zaspí,
 Se sneg priválí,
 Kobil'co izstrada;
 Obleda od glada,
 Boleha, medlí.

Do mravlje prislá
 Presuha, tenká
 Das' milo prosila,
 Nič ni si dobila,
 Ozmirjana b'la:

»Jez vrédnim delim,
 Lenuhe podím;
 Po letu si pela
 Sred mojega dela;
 Pa pleši po zim'!«

Povejte to basen s svojimi besedami! Kaj nas uči ta basen?
 Komu so podobni tisti otroci, ki v svojem poletju — v mladih letih —
 pridno delajo, se učé in skerbé za starost — za zimo —?

Komu so podobni tisti, ki poletu — svoja mlada leta — niso
 pridni in se nočejo nič učiti in za starost — za zimo — skrbeti?

Zastavice za male učence.

Kaj je to? V šoli stoji, gorkoto delí?

» Za pečjo leži in miži?

» Pred vratimi je in laja?

» Visí na steni in tiktá?

» Iskrica zjutraj na rosi migljá?

» Lučice, ki po noči goré, pa jih človek ne prižiga in
 ne ugasne?

» Ktera žival ima vedno škarje pri sebi?

» Kteri mož toči solzé, če ga solnce obseva?

» Na kterih listkih ni nič zapisanega?

» Ktera žival rada je slanino?

» Ktera žival zna naj bolji plezati?

» Kteri mlin melje černo moko?

» Kteri tič žvižga?

» Kteri tič naj lepše poje?

» Kteri vozovi zeló tečejo, pa jih konji ne peljejo?

» Ktera žival ima naj večja ušesa?

» Kaj ima čevljar od prešiča?

» Ktera živalica naj bolj poskoči?

» Ktera reč nima barve?

» Kteri zajec leži domá pod posteljo?

» Kteri tič nikoli ne dela gnjezda?

» Kaj otroci naj raji berejo?

» Kteri ljudje delajo pod zemljo?

- Kaj je to? Kaj stori žaba, če hoče iti iz kopnega v vodo?
 » Kaj mora vsaki zvon imeti?
 » Kakšen je mlinar, ko pride iz mlina?
 » Kteri delavec je črn?
 » Kaj stori petelin, preden zapoje?
 » Kakšne lase imajo stari ljudje?
 » Kakšna lica imajo zdravi otroci?

Koristne stvari.

Vrabec. *)

Vrabec gre v red naj bolj navadnih in zvutih tičev; kjerkoli je kako poslopje in zraven polje, tam je že vrabec. Vrabec se večkrat z lastovico pod eno streho udomači, ali ni nesložniših sosedov. Lastovica je kakor gospodična tanke postave, vrabec pa je prost, neotesan potepuh. Na njem ni nič lepega, oglašenega ali dražega, kot na lastovici; lastovica je povsod dobro sprejeta kot mil in drag gost. Vrabec je z dušo in telesom prostak, derzovit proletarec po rodu in plemenu. Povsod ga merzé in preganjajo, še celo sv. pismo pravi: „Ali se ne kupi pet vrabcev za par beličev?“ Gerda barva njegovega života, tamni plajšč, sajaste berke, nevretno truplo, njegov polet, hod, glas, in kar je na njem, kaže, da je prostega rodú in plitve glave. Zato je tudi brez ozira ljudem in živali nadležen. Nič mu ni svetega; on ne pozná ne tujega imetja ali premoženja, ne krasnih umetnost; ne pozná nobenih navad in šeg, ne poštenja, vse to gerdi in zaničuje; ne vežejo ga ne svete vezi rodbinstva, ne prijateljstva. Vrabec je neznabožec, pust komunista, toda zvít, uren in nevtrudljiv. Ako bi ne bil tako derzovit in umazan, bi ga saj kaj več čislali.

Drugi tiči si delajo gnjezda zelo radi in umetno, ali on si ne beli s tem glave. On zvito obleta lepo in čversto gnjezdo, ktero si je lastovica z velikim trudom na naj boljsem kraji naredila, od kodar lahko na dvorišče in cesto vidi. Kedar se lastovice naj menj nadjajo, napade ta silnik z velikim vrišem njih stanje, in one morajo brez pomoči pobegniti, med tem ko se on z besno prederznostjo v tujem mestu brani, ako mu ga lastovice nazaj vzeti hočejo. To je pač res po pravilu: „Kdor je jači, ta tlači“. Prigodi se pa tudi, da časi skup plača svojo prederznost, da ga ravno takrat, ko v gnjezdu na jajcih

*) Iz „Slov. Bčelc“.

Vredn.